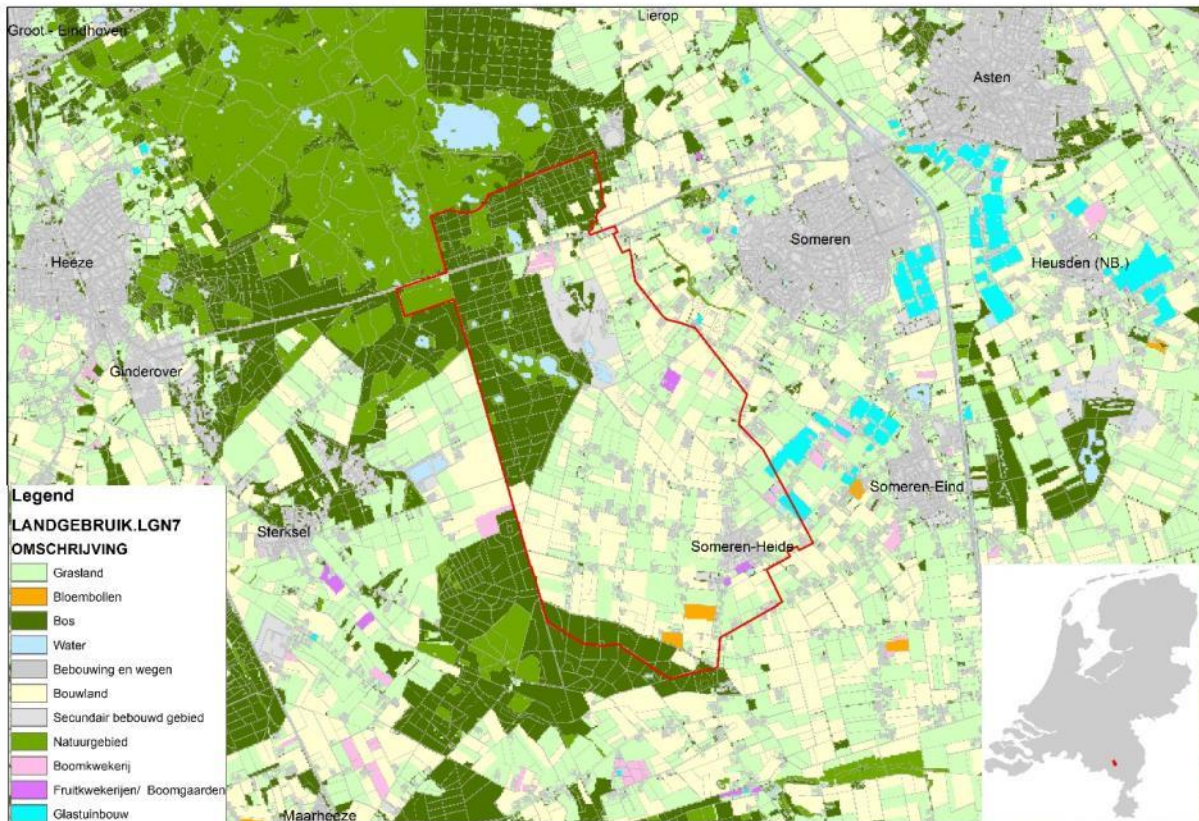

6. Peelrijt

Schaal: 1:45.000

6.1 Grondgebruik

Databron: LGN7

Hoofdgrondgebruik

	ha	
Agrarisch gebied	1155	59
Bos/ natuur/ water	607	31
Bebouwd gebied en wegen	198	10
Totaal gebiedsoppervlak	1960	100

Agrarisch grondgebruik

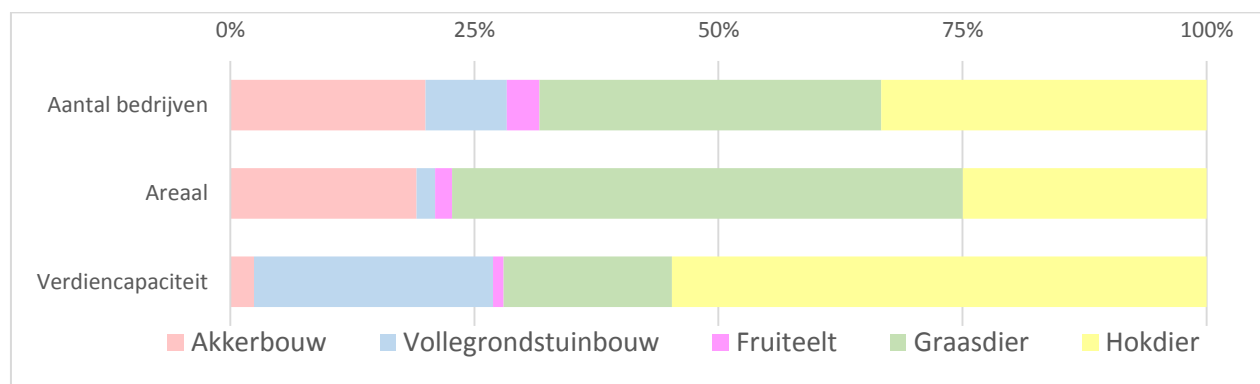
	ha	
Bouwland	564	49
Grasland	554	48
Fruitteelt	8	1
Boomkwekerij	11	1
Bloembollen	13	1
Totaal	1155	100

Het gebied Peelrijt vertoont op het eerste gezicht overeenkomst met Kabroekse Beek, een agrarisch buitengebied met afwisselend bouwland en grasland grenzend aan natuurgebieden. Oostelijk van dit deelgebied is glastuinbouw geconcentreerd rond Asten en Someren.

6.2 Agrarische structuur

Databron: Giab 2015

	Aantal bedrijven	Areaal (ha.)	Gem. ha/bdr	Verdiencap (k€)	Gem.VC/bdr (k€)	Gem. VC/ha (k€)
Akkerbouw	12	182	15	154	13	0.8
Vollegrondstuinbouw	5	18	4	1563	313	87.5
Fruitteelt	2	17	8	69	35	4.1
Graasdierhouderij	21	499	24	1099	52	2.2
Intensieve veehouderij	20	238	12	3494	175	14.7
Totaal	60	954	16	6379	106	6.7

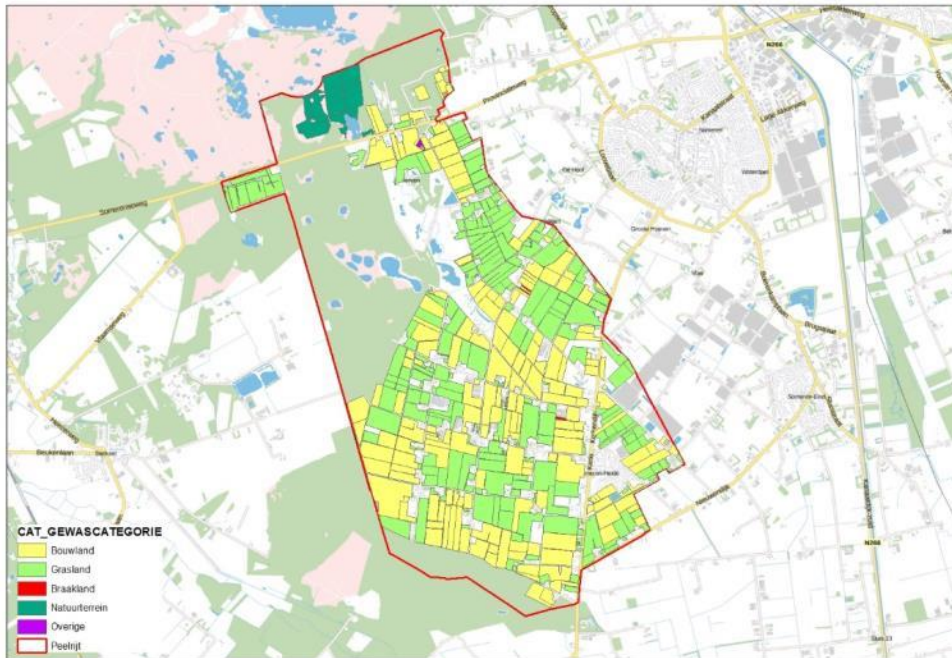

	0-20k€	20-70k€	70-150k€	>150k€	<20k€	>70k€
Akkerbouw	9	3			75	0
Vollegrondstuinbouw	1	2	1	1	20	40
Fruitteelt		2			0	0
Graasdierhouderij	9	5	7		43	33
Intensieve veehouderij	3	3	5	9	15	70
Totaal	22	15	13	10	37	38

Het agrarisch gebruik van Peelrijt is divers, (intensieve) veehouderij overheerst maar ook vollegrondstuinbouw is er een belangrijke productierichting. De productierichtingen intensieve veehouderij en vollegrondstuinbouw hebben het hoogste aandeel kansrijke bedrijven. Opvallend is dat het gebied daarnaast ook een hoog aandeel hobbymatige bedrijven heeft, vooral van het type akkerbouw en graasdierhouderij. De gemiddelde intensiteit van het agrarisch grondgebruik is relatief hoog, van de onderzochte deelgebieden is

Peelrijt na Kabroekse Beek het deelgebied met de meest intensieve landbouw. Verschil is dat in Kabroekse beek tuinbouw de belangrijkste productierichting is terwijl dat voor Peelrijt intensieve veehouderij is.

6.3 Gewaspercelen

Bouwland	ha	Braakland	
Aardappelen, consumptie	86	Onbeteelde grond, tijdelijk	1
Appelen. Aangeplant voorafgaande aan lopende seizoen.	3		
Asperges, oppervl die nog geen productie oplevert	2	Grasland	
Asperges, oppeervl. die productie oplevert	5	Grasland, blijvend	149
Bieten, suiker-	12	Grasland, natuurlijk. Areal met een natuurbeheertype	9
Bieten, voeder-	0	Grasland, natuurlijk. Hoofdfunctie landbouw.	11
Bos- en haagplanten, open grond,	9	Grasland, tijdelijk	248
Bos zonder herplantplicht	1	Graszoden	50
Cichorei	9	Totaal grasland	468
Gerst, zomer-	1	Overig	
Gladiool, bloembollen en - knollen	13	Natuurterreinen (incl. heide)	41
Japanse haver	5	Bos, blijvend, met herplantplicht	1
Kerstbomen	0		
Laanbomen/parkbomen, opzetters, open grond,	0	Grand Total	1010
Luzerne	6		
Ma ↵s, korrel-	20		
Ma ↵s, snij-	290		
Overige groenbemesters, niet-vlinderbloemige-	1		
Peren. Aangeplant voorafgaande aan lopende seizoen.	3		
Rand, grenzend aan bouwland, anders dan gras	1		
Spinazie, productie	18		
Stamsperziebonen (=stamslabonen), productie	4		
Tarwe, zomer-	7		
Vruchtbomen, moerbomen, open grond,	1		
Vruchtbomen, overig, open grond,	0		
Wijndruiven	1		
Totaal bouwland	500		

De indicator voor blijvend grasland is 15 % (149/1010), een laag aandeel blijvend grasland

6.4 Niet agrarische bedrijvigheid

Bron LISA 2010

Aantal niet agrarische bedrijven in het buitengebied; ca 50 met in totaal 230 arbeidsplaatsen; 16 bedrijven >= 3 arbeidsplaatsen; 4 bedrijven >=10 arbeidsplaatsen

Bedrijf	Arbeidsplaatsen
1 Zorgcentrum	91
2 Restaurant	28
3 4 bedrijven landbouw dienstverlening	40
Diverse kleine bedrijven in bouw, industrie, nijverheid	

6.5 Gebiedsopgave Peelrijt

Het pilotgebied ligt in de omgeving van het KRW-lichaam Peelrijt-Witte Loop. De waterlopen en het KRW-meetpunt van het waterlichaam zijn weergegeven in onderstaand figuur. In het waterlichaam liggen de zomerhalfjaar gemiddelde concentraties voor zowel stikstof als fosfor zeer ruim boven de KRW-norm. Om hier een goede toestand te kunnen bereiken zullen de stikstof- en fosforconcentraties drastisch omlaag moeten, respectievelijk met 63 en 75%.

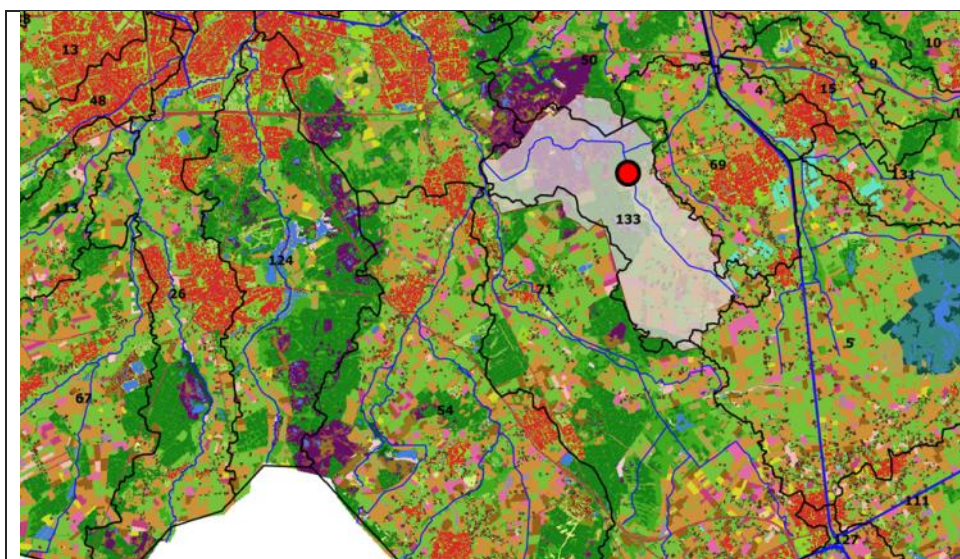
	<p>KRW-waterlichaam: Witte loop/Peelrijt (NL27_KD_3_2)</p> <p>KRW-meetlocatie: Peelrijt (NL27_240045)</p>
<p>N-totaal: 3-jarig zomerhalfjaargemiddelde (2016)</p>	<p>6,23 mgN/l</p>
<p>N-totaal: norm goed-matig SGBP2015</p>	<p>2,3 mgN/l</p>
<p>N-totaal: Toestand</p>	<p>Slecht</p>
<p>N-totaal: Doelgat 2016</p>	<p>3,93 (63%)</p>
<p>P-totaal: 3-jarig zomerhalfjaargemiddelde (2016)</p>	<p>0,44 mgP/l</p>
<p>P-totaal: norm goed-matig SGBP2015</p>	<p>0,11 mgP/l</p>
<p>P-totaal: Toestand</p>	<p>Slecht</p>
<p>P-totaal: Doelgat 2016</p>	<p>0.33 (75%)</p>

6.6 Bronnenanalyse Peelrijt

Bron: Bronnenanalyse Maas Stroomgebied (WUR-Deltares juni 2018)

Voor het gehele Maasstroomgebied is een bronnenanalyse voor nutriënten uitgevoerd. De werkwijze en resultaten hiervan worden apart beschreven in de rapportage 'Bronnenanalyse nutriënten Maas stroomgebied' (WUR-Deltares, concept juli 2018). In deze analyse is het stroomgebied onderverdeeld in 139 deelstroomgebieden. Deze kunnen worden beschouwd als de vanggebieden van de KRW-waterlichamen.

Het pilotgebied Peelrijt komt vrijwel geheel overeen met de begrenzing van het vanggebied van waterlichaam Peelrijt/Witte Loop. De onderstaande figuur weergeeft de begrenzing en nummers van de vanggebieden die in de bronnenanalyse zijn aangehouden. De herkomst van de bronnen zoals die zijn berekend voor het vanggebied zijn onder figuur in de tabel weergegeven

Peelrijt	Interne bronnen (binnen het vanggebied Peelrijt-Witte Loop)										Afwenteling en inlaat			
	actuele bemesting	historisch bemesting	nalevering bodem	Natuur	Uitspoeling door kwel depositie en infiltratie ¹	Landbouw Overig ²	rwzi	overstorten	overig antropogeen ³	depositie open water	buitenland	Rijkswater	RWZI's afwenteling bovenstroms	overig afwenteling bovenstroms
N-jaar	56%	3%	5%	19%	9%	5%	0%	0%	0%	3%	0%	0%	0%	0%
N-zomer	48%	3%	4%	16%	7%	13%	0%	0%	1%	8%	0%	0%	0%	0%
P-jaar	35%	12%	13%	22%	1%	16%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
P-zomer	27%	9%	10%	17%	0%	33%	0%	1%	2%	0%	0%	0%	0%	0%

¹⁾ Uit (en af)spoeling uit landbouwgronden die toegeschreven kan worden aan kwel, atmosferische depositie en eerder geïnfiltreerd (lokaal) oppervlaktewater

²⁾ "Landbouw overig" betreft erfafspoeling, meesten sloten en glastuinbouw

³⁾ "Overig antropogeen" betreft vooral regenwaterriolen, en verder ongerioleerde lozingen van huishoudelijke afvalwater (direct en via IBA's), scheepvaart (afvalwater recreatievaart) en industrie

Uit de bronnenanalyse Maas volgt dat het waterlichaam in de periode 2010-2013 belast wordt met 54 ton stikstof (17 kgN/ha) en 3 ton fosfor (1.0 kgP/ha). De uit- en afspoeling uit landbouwgronden is daarbij in het vanggebied voor stikstof berekend op 28 kgN/ha en voor fosfor op 1,3 kgP/ha.

De diffuse uit- en afspoeling draagt ongeveer 65 % bij aan de totale nutriëntenbelasting. Het meeste hiervan spoelt uit in de winter. Een groot deel van de uit- en afspoeling kan toegeschreven worden aan actuele bemesting, hoewel voor fosfor ook een belangrijk aandeel toegeschreven kan worden historische bemesting en nalevering. Opvallend is ook dat de natuurbodems een relevante bijdrage leveren, wat mede te maken heeft met het grote areaal natuur. RWZI's hebben geen aandeel in de belasting. Voor de modelmatig berekende uitsplitsing van de bronnen achter de uit- en afspoeling moet bedacht worden dat deze vrij indicatief is en dat met de huidige methode het vooral moeilijk is om nalevering vanuit de bodem, historische mestgift en kwel goed uit elkaar te trekken.

6.7 Conclusies Peelrijt

Het deelgebied Peelrijt is te typeren als agrarisch buitengebied met intensieve veehouderij als belangrijkste agrarische productierichting. Het agrarisch grondgebruik is relatief intensief met veel wisselteelt. Niet agrarische bedrijvigheid vooral in de secundaire sector, horeca, zorg, bouwnijverheid en agrarische dienstverlening. Voor de toekomst mag verwacht worden dat de (intensieve) agrarische sector hier een belangrijke speler zal blijven.

Voor het oppervlaktewater (de KRW-waterlichamen) heeft het pilotgebied geldt een forse reductieopgaven voor stikstof en fosfor. Om de doelstelling voor nutriënten te bereiken zal de belasting drastisch moeten afnemen (60 % voor stikstof en 78 % voor fosfor). Gelet op de herkomst zal gezocht moeten worden naar een combinatie van mogelijkheden om de uit- en afspoeling te verminderen. Daarbij geldt dat een significant deel van de belasting veroorzaakt wordt door nalevering vanuit de bodem, ook vanuit natuurbodems.